

1. Odpočinuli jsme si

Ahoj Alexi!

Pišu ti z Itálie, jsem tu u babičky a dědy na prázdninách. Už se mi po nich stýskalo. A taky po italštině, která tu všude kolem zní. V turisty ale mluvím i anglicky. Hodně mě to baví, možná budu studovat jazyky.

Když je hezky, cachláme se v moři. A hezky je skoro každý den. Někdy si s dědou vyjedeme i na člunu - na ten dědovo musíš mít řidičák jako na auto.

Vyprávěl jsem o sobě babičce, že jsi můj kámoš ze školy. Přij máš příští rok přijít se mnou. Chtělo by se ti?

Tasím se měj.

Tvojí Andrea

1 Četl/a jsi s porozuměním? Přemýšlej.

- Na čem se Andrea domluvil s babičkou?
- Jak nazýváme text, který Andrea napsal?
- Která slova v textu nejsou spisovná? Uveď k nim spisovné výrazy.

2 Zjisti, jak strávili prázdniny tvoji spolužáci. Vlož informace do přehledné tabulky.

3 Vyhledej v dopise synonyma (slova souznačná) k uvedeným slovům. Zdůvodni jejich pravopis, kde je to třeba.

stařenka, okolo, hovořím, učít se, pěkně, téměř, vyrazíme, říkal jsem, přítel

- Uveď antonyma (opozita, slova protikladná) ke slovům z dopisu. všude, mluvím, hodně, baví, hezky, den, příští, přijet

4 Zopakuj si hláskovou a slabičnou stavbu slov. Tvoř dvojice podle vzoru: ahoj = o|xox.

- a) fík, maják, cestou, hrdost, vyrážíme x⊗|xoxx, xox|xox, xox, xox|xox, xox|xox|xox
- b) běhat, autobus, větrolam, pěst, euro o|xox, o|xox|xox, xxoxx, xxox|xox, xxox|xox|xox

- Vyber si v úvodním textu tři slova a vyznač jejich hláskovou a slabičnou stavbu.

5 Obrázky v textu nahrad' slovy.

Na konci některých učebnic najdeš ke cvičením. Vytrhni ze sešitu .

 V máme , a . Věděli jste, že není jen znak v e-mailové adrese, ale také zavnutý řez ze sledě a zeleniny?

- Uved' další příklady slov s více významy. Jak se taková slova nazývají?

6 Uved' slova významem souřadná se slovy **Andrea, italština, děda, polovina, auto**.

- Ke skupinám slov řekni výrazy významem nadřazené.

7 Přiřad' k souvětím jejich vzorce.

V Římě je téměř na každém rohu kašna s pitnou vodou, proto si s sebou nemusíš nosit limonádu. Když jsou velké vlny, nemůžeme se koupat. Nemám recept na pizzu, neznáš ho?

V1, V2?

V1, proto V2.

Když V1, V2.

- Vyhledej v časopise nebo novinách souvětí o třech větách a zapiš jeho vzorec.
- Tvoř souvětí o vaší třídě podle těchto vzorců.
V1, ale V2. Když V1, V2. V1 a V2, protože V3.

8 Vytvoř osnovu Andreova dopisu. Závěr může být tvořen pozdravem.

- Jak jinak může Andrea kamaráda oslovit a rozloučit se s ním?

Osnova má tři části: úvod, stať (ta může mít i víc odstavců), závěr. Počet bodů osnovy obvykle odpovídá počtu odstavců. Výjimkou je přímá řeč.

9 Napiš vyprávění podle obrázkové osnovy. Závěr dotvoř podle sebe.

- 13** Vyber si v prvním odstavci textu po jednom přídavném jménu měkkém a tvrdém a vyskoňuj je i s uvedenými podstatnými jmény.

Brusel

Cestou domů jsme se zastavili v Bruselu, hlavním městě Belgie. Je sídlem NATO a hlavních institucí Evropské unie s mnoha mezinárodními úřady. Proto není divu, že čtvrtinu obyvatel tvoří cizinci.

Centrum města je poměrně malé a dá se obejít pěšky. Náměstí Grand Place s gotickou radnicí bývá považováno za jedno z nejpůsobivějších na světě.

K místům navštěvovaným turisty patří bronzová socha malého chlapečka i Atomium, symbol světové výstavy z roku 1958. Skládá se z devíti koulí, z nichž je šest zpřístupněno veřejnosti.

Nezapomenutelným zážitkem pro nás bylo muzeum komiksů. Zvláště Jáchym je nadšený komiksový fanoušek a umí o nich skvěle vyprávět. Odpočinuli jsme si v Mini-Europe parku. Zde jsme viděli více než tři sta modelů významných evropských staveb.

- 14** Vymýšlej přídavná jména vhodná k fotografiím. Urči jejich druh.

Vzor: nejvyšší, kovová, zajímavá

- 15** Urči slovní druh vyznačených slov. Zdůvodni pravopis koncovek podstatných jmen.

Dávali vinu **Jardovi**. **Jardovi** kamarádi odešli. Vyvenčil **strýčkovi** oba psy. **Strýčkovi** psi pronikavě štěkají. Přines **bratrovi** učebnice. **Bratrovy** učebnice jsou roztrhané. Rád poslouchám **Smetanovy** opery. O **Smetanovi** se učíme ve škole. Posílám **Alešovi** pozdrav. **Alešovy** pozdravy nás vždy potěší.

Urči druh přídavných jmen z předchozího cvičení. Jedno přídavné jméno si vyber a pokus se ho i s podstatným jménem vyskoňovat.

Vyhledej v poučce:

- a) tvar 3. p., č. j., vzoru *otcův*,
 b) koncovku 3. p., č. mn., vzoru *otcův*,
 c) které pády vyjadřuje tvar **otcova**,
 d) tvar 6. p., č. mn., vzoru *matčín*,
 e) koncovku 3. p., č. j., vzoru *matčín*,
 f) které pády vyjadřuje tvar **matčina**.

Přídatná jména přivlastňovací jsou tvořena od podstatných jmen mužského rodu, např. **bratr – bratrův** (-a, -o), nebo ženského rodu, např. **Jana – Janin** (-a, -o).

V 1. pádě čísla jednotného mají přípony s koncovkami: -ův, -ova, -ovo; -in, -ina, -ino. Skloňují se podle vzorů **otcův, matčín**.

číslo jednotné

	rod mužský živ. i neživ.	rod ženský	rod střední
1. p.	otcův, matčín (<i>strýc, dům</i>)	otcova, matčina (<i>teta</i>)	otcovo, matčino (<i>štěně</i>)
2. p.	otcova, matčina	otcovy, matčiny	otcova, matčina
3. p.	otcovu, matčinu	otcově, matčině	otcovu, matčinu
4. p.	otcova, matčina (<i>strýce</i>) otcův, matčín (<i>dům</i>)	otcovu, matčinu	otcovo, matčino
5. p.	otcův, matčín!	otcova, matčina!	otcovo, matčino!
6. p.	(o) otcově, -u, matčině, -u	(o) otcově, matčině	(o) otcově, -u, matčině, -u
7. p.	otcovým, matčiným	otcovou, matčinou	otcovým, matčiným

číslo množné

	rod mužský živ. i neživ.	rod ženský	rod střední
1. p.	otcovi, matčini (<i>strýcové</i>) otcovy, matčiny (<i>domy</i>)	otcovy, matčiny (<i>tety</i>)	otcova, matčina (<i>štěňata</i>)
2. p.	otcových, matčiných	otcových, matčiných	otcových, matčiných
3. p.	otcovým, matčiným	otcovým, matčiným	otcovým, matčiným
4. p.	otcovy, matčiny	otcovy, matčiny	otcova, matčina
5. p.	otcovi, matčini! (<i>strýcové</i>) otcovy, matčiny! (<i>domy</i>)	otcovy, matčiny!	otcova, matčina!
6. p.	(o) otcových, matčiných	(o) otcových, matčiných	(o) otcových, matčiných
7. p.	otcovými, matčinými	otcovými, matčinými	otcovými, matčinými

Jako u přídatných jmen tvrdých: V koncovkách přídatných jmen přivlastňovacích se píše **-i** jen v 1. a 5. p., č. mn., r. muž. živ., např. **sousedovi** synové, a na konci tvarů 7. p., č. mn. všech rodů, např. **sousedovými** syny. V ostatních koncovkách se píše **-y, -ý**.

14. Jezděte!

Jedině s GEPARDEM poznáš
ten **SPRÁVNÝ COOL** požitek z jízdy!

DĚTSKÉ KOLO
GEPARD

1 Četl/a jsi s porozuměním? Přemýšlej.

- Co ses z textu dozvěděl/a?
- Co by sis měl/a o kole Gepard zjistit před jeho koupí? Tvoř otázky.
- Vysvětli význam přídavných jmen z popisků kola na letáku.
- Přemýšlej, která přídavná jména můžeš využít při popisu uvedeného kola a která nikoliv. Pak kolo z obrázku popiš.
- Jak bys v textu odlišil/a fakta a domněnky?
- Co dělají jednotlivé části kola nebo co je možné s nimi dělat? Piš infinitivy.

2 Vytvoř k letáku souvětí a запиš jeho vzorec.

Kde bys nejspíš našel/našla text *Dětské kolo Gepard*? Co je asi jeho cílem?

Které jiné reklamy si při čtení textu vybavíte:

- a) z televize,
- b) z tisku (noviny, časopisy, letáky),
- c) z billboardů,
- d) z internetu?

Billboard [bilbórt] je velkoplošný plakát.

■ Která z uvedených reklam vás ve skupině nejvíce zaujala? Proč?

Reklama se snaží prodat něčeho co nejvíce a co nejrychleji. Proto s námi často **manipuluje**. V reklamě se objevuje nadbytek **přídavných jmen**, **příslovců** a dalších slov, která výrobek nebo službu představí co nejlépe, někdy ne úplně pravdivě, např. super, nejlepší. Časté je užití **sloves v rozkazovacím způsobu**, např. **pij, volej**.

3

Vyhledejte na internetu nebo v tisku reklamní texty. Vypište z nich slova a slovní spojení typická pro reklamu (ta, s nimiž se v reklamě často setkáváte).

4

Co asi doporučuje reklama, v níž se objevila následující slovní spojení?

báječná chuť léta, rozplývá se na jazyku, osvěží a ochladí, dodá rychlou energii, láká svými barvami, vůně přírody

- Vyber si výrobek, který znáš a který podle tebe nejvíce odpovídá uvedené reklamě. Popiš jej svými slovy co nejlépe. Protože ty netvoříš reklamu, dbej na pravdivost vyjádření. V čem se tvůj popis liší od vyjadřování v reklamě?
- Koupil/a jsi ty nebo rodiče něco podle reklamy? Co v reklamě bylo a co nebylo pravdivé?

5

Napiš vlastní krátký reklamní text, doplň i zvuky pomocí citoslovců, ale vynechej název výrobku. Uhodnou ho tvoji spolužáci?

V citoslovcích, např. **hú, vrkú**, píšeme **ú**.

- Vyber si některý svůj oblíbený výrobek. Jakou hudbu bys užil/a v reklamě na něj? Proč?

6

Jak by vypadala následující slovní spojení, kdyby byla v reklamě v 7. p., č. mn.? Napiš.

Vzor: (s) novými koly

kolečkové brusle, moderní detail, ochranná přilba, přesná navigace, podrobná mapa, sportovní brýle, náhradní díl, pohodlná bota, kvalitní ložisko, pohybová aktivita, bezpečný materiál, kolenní chránič, pravidlo bezpečnosti, pevná přezka, suchý zip, dlouhá tkanička

17. Věnují se

Školní kapela

Při svých učitelských začátcích jsem hledala cesty, jak nejlépe **vyučovat** hudební výchovu.

Vysoko na školních skříních **jsem našla** kýmisi zapomenuté zvonkohry, metalofony i jeden xylofon. Jejich oživení znamenalo pro děti nadšení i drobné skladatelské počiny. **Kromě** těchto nástrojů tu byl ještě jeden, který ovládáme všichni – naše tělo. Obyčejná rytmická cvičení se díky pleskání, tleskání, luskání i nejrůznějším úderům měnila na **drobné koncertní kousky**.

Dnes všichni moji žáci hrají alespoň na zobcovou flétnu. Postupně se seznamují s dalšími nástroji, **například** s houslemi, kytarami a klarinetu. Od třetího ročníku začínají hrát ve školním orchestru.

Každý společný koncert je pro nás malým dobrodružstvím i hrou. Proto máme ve škole kapelu s názvem *Hra je to*.

Úvodní text slouží k nácvičku **naslouchání** a **psaní poznámek**.

(podle Lenky Pospíšilové, zakladatelky kapely)

1 Poslouchal/a jsi s porozuměním? Přemýšlej.

- Jak se jmenuje školní kapela, o níž se text zmiňuje?
- Které nástroje využila učitelka hudby při zakládání školní kapely?
- Na které nástroje hrají děti v kapele dnes?
- Hrají ve školním orchestru žáci, jakmile nastoupí do školy? Proč ano, proč ne?
- Který hudební nástroj si nosí každý s sebou? Zkus na něj zahrát.

 Přečtěte si ve třídě text ještě jednou. Zkus si během poslechu zapsat důležité informace.

 Na kolik otázek ve cvičení 1 jsi dokázal/a odpovědět po pouhém poslechu úvodního textu? Na kolik otázek odpovíš podle zapsaných poznámek?

Během poslechu textu, který obsahuje informace, jež jsou pro nás důležité, si děláme stručné **poznámky**. Ne vždy a ne hned se můžeme k vyslechnutému textu vrátit.

2 Poslechni si v televizi nebo v rádiu část zpravodajství (asi 10 minut), celý zpravodajský blok. Zapiš si informace, které jsou pro tebe zajímavé. Tu nejpoutavější sděl co nejpodrobněji spolužákům.

- Které důležité informace se k vám dostávají sluchem mimo školu?

Zapsal/a sis ve cvičení 2 celé věty? Pokud ne, proč?

Stručnost **poznámek** (a rychlost jejich zápisu) můžeme zajistit i používáním **zkratek**, např. **CD = kompaktní disk**, **např. = například**, **Hv = hudební výchova**.

Pokud určité slovo zapisujeme často, můžeme si pro ně vytvořit zkratku i sami, ale musíme si pamatovat, pro co ji užíváme, např. **sl. = slovo**.

3 Které zkratky ti pomáhají při zápisech do sešitů? Které zkratky najdeš v této učebnici?

4 Které informace jsou v textu *Školní kapela* podstatné?

- Tvoř otázky k tématu *Školní kapela*.
- Které informace o školní kapele by bylo možné uspořádat do tabulky?

5 Připrav si krátký mluvený text o oblíbeném hudebníkovi/hudebnici a přednes ho pomalu ve třídě. Ostatní si mohou, ale nemusí, dělat stručné poznámky. Ptej se spolužáků, co si zapamatovali nebo poznamenali. Kontroluj správnost jejich odpovědí.

6 Najdi v úvodním textu slova významem podřazená slovu **zvuky**. Uveď další slova významem souřadná.

7 Uveď synonyma ke slovům vyznačeným v úvodním textu.

- Ke kterým z těchto slov existuje antonymum?

8 Vyber si v úvodním textu tři slova různých slovních druhů a uveď k nim slova citově zabarvená, případně nespisovná (i nespisovné tvary).

9 Vypiš z textu slova významem souřadná a k nim slovní spojení významem nadřazené.

Orffovy nástroje doprovázejí dětský zpěv a tanec. Jsou to výukové hudební nástroje pro nejmladší i starší žáky, které jim pomohou proniknout do věta hudby. Používají se již od středověku. Mezi nejznámější patří zvonkohry, metalofony a xylofony. Jsou to i tamburíny a ozvučené kameny.

- Vypiš z vět jednoduchých podměty a přísudky. Urči jejich druh.
- Vyhledej v textu ke každému druhu přídavného jména jeden příklad, uveď k nim ještě po dvou dalších libovolných příkladech.

Carl Orff [kárl orf] byl německý skladatel a hudební pedagog (1895–1982).

